

Tăng cường sự lãnh đạo của tỉnh uỷ Tây Ninh trong việc thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở

NCS. BÙI THỊ BÍCH THUY

Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: buithibichthuy.dongnai@gmail.com

Tóm tắt: Thời gian qua, Tỉnh uỷ Tây Ninh luôn quan tâm lãnh đạo thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở (QCDCCS) nhằm phát huy quyền làm chủ của nhân dân trên các lĩnh vực, động viên các tầng lớp nhân dân tích cực hưởng ứng tham gia các phong trào thi đua yêu nước, phát triển kinh tế, xây dựng hệ thống chính trị vững mạnh, giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội ở địa phương. Bài viết phân tích thực trạng lãnh đạo việc thực hiện QCDCCS ở Tây Ninh, từ đó đề xuất các giải pháp tăng cường sự lãnh đạo của Tỉnh uỷ Tây Ninh trong thực hiện QCDCCS thời gian tới.

Từ khóa: Quy chế dân chủ ở cơ sở, Tỉnh uỷ Tây Ninh.

1. Trong những năm qua, việc thực hiện QCDCCS đã được Tỉnh uỷ Tây Ninh lãnh đạo, chỉ đạo sát sao, qua đó đã có những tiến bộ đáng kể, góp phần nâng cao nhận thức, trách nhiệm của cả hệ thống chính trị và quần chúng nhân dân về thực hiện QCDCCS; nâng cao vai trò, trách nhiệm của người đứng đầu cấp uỷ đảng, chính quyền, cơ quan, đơn vị trong chỉ đạo thực hiện QCDCCS, phát huy quyền làm chủ của nhân dân, góp phần hoàn thành các nhiệm vụ chính trị của địa phương.

Một là, nhận thức được vai trò quan trọng của việc thực hiện QCDCCS, trên cơ sở các nghị quyết, chỉ thị của Đảng, đặc biệt là Kết luận số 120-KL/TW ngày 7/1/2016 của Bộ Chính trị về tiếp tục đẩy mạnh, nâng cao chất lượng, hiệu quả việc xây dựng và thực hiện QCDCCS, Tỉnh uỷ Tây Ninh đã ban hành nhiều văn bản lãnh đạo, chỉ đạo việc thực hiện QCDCCS. Trong giai đoạn năm 2016 - 2022, Tỉnh uỷ Tây Ninh đã ban hành 72 văn bản lãnh đạo, chỉ đạo triển khai thực hiện, phát huy dân chủ trong Đảng và hệ thống chính trị, điển hình như: Ban Thường vụ Tỉnh uỷ ban hành Công văn số 62-CV/TU, ngày 1/2/2016 chỉ đạo các cấp uỷ, tổ chức đảng, địa phương, cơ quan, đơn vị triển khai thực hiện về nâng cao chất lượng, hiệu quả việc xây dựng và thực hiện QCDCCS theo Kết luận số 120-KL/TW; Quyết định số 2910-QĐ/TU ngày 16/8/2017 của Ban Thường vụ Tỉnh uỷ về việc ban hành Quy chế tiếp xúc, đối thoại trực tiếp giữa người đứng đầu cấp uỷ, chính quyền các cấp với Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội và nhân

dân; Công văn số 450-CV/TU, ngày 14/11/2017 về phát huy vai trò của nhân dân trong đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái, tự diễn biến, tự chuyển hoá trong nội bộ; Công văn số 403-CV/TU ngày 11/1/2022 của Ban Thường vụ Tỉnh uỷ về việc tăng cường thực hiện QCDCCS, nhằm tiếp tục đẩy mạnh, nâng cao chất lượng hiệu quả việc thực hiện QCDCCS và quyền làm chủ của nhân dân⁽¹⁾... Đại hội Đại biểu lần thứ XI của Đảng bộ tỉnh Tây Ninh đã cụ thể hoá phương châm "dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng" vào Nghị quyết Đại hội và Chương trình hành động thực hiện Nghị quyết nhiệm kỳ 2020 - 2025.

Hai là, Tỉnh uỷ cũng luôn quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo việc tuyên truyền, phổ biến, nâng cao nhận thức của các cấp uỷ, tổ chức đảng và người dân về thực hiện QCDCCS thông qua nhiều hình thức triển khai, quán triệt đa dạng như: Thông qua các kỳ họp, sinh hoạt chi bộ, các lớp bồi dưỡng, tập huấn, công tác dân vận... Từ năm 2018 đến năm 2022, Ban Thường vụ Tỉnh uỷ đã tổ chức được 6 cuộc hội nghị tiếp xúc, đối thoại trực tiếp giữa người đứng đầu cấp uỷ, chính quyền với Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội tỉnh và nhân dân trên địa bàn tỉnh. Tại các hội nghị, người đứng đầu cấp uỷ, chính quyền đã kịp thời lắng nghe tâm tư, nguyện vọng và giải quyết những vấn đề bức xúc, kiến nghị của đại biểu đại diện cho nhân dân, đồng thời cung cấp cho các đại biểu các thông tin về chủ trương, chính sách, quy định pháp luật của Đảng, Nhà nước; các quy định của tỉnh,

những kết quả đạt được trên lĩnh vực kinh tế - xã hội, quốc phòng - an ninh, cải cách hành chính, công tác xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền. Kết quả, người đứng đầu cấp uỷ, chính quyền cấp tỉnh nhận được 1.706 ý kiến, kiến nghị, góp ý của đại biểu đại diện nhân dân liên quan đến nhiều lĩnh vực như: công tác xây dựng Đảng, công tác quản lý nhà nước về tài nguyên môi trường, nông nghiệp phát triển nông thôn, các chính sách về giáo dục đào tạo, y tế, an ninh trật tự, tư pháp hộ tịch⁽²⁾... Các ý kiến đều được người đứng đầu cấp uỷ, chính quyền và các ngành có liên quan giải đáp kịp thời, tạo được sự đồng thuận cao của các đại biểu và nhân dân.

Ba là, Ban Thường vụ Tỉnh uỷ luôn quan tâm chỉ đạo rà soát, củng cố kiện toàn nhân sự Ban Chỉ đạo thực hiện QCDCCS và công tác vận động quần chúng tỉnh (viết tắt Ban Chỉ đạo tỉnh) và cấp huyện, xã góp phần nâng cao chất lượng hoạt động. Gần đây, ngày 18/10/2022, Ban Thường vụ Tỉnh uỷ đã ban hành Quyết định số 2296-QĐ/TU về củng cố, kiện toàn Ban Chỉ đạo thực hiện QCDCCS và công tác vận động quần chúng của tỉnh.

Bên cạnh đó, Tỉnh uỷ đã chú trọng lãnh đạo, chỉ đạo Ban Chỉ đạo tỉnh thường xuyên rà soát, điều chỉnh, bổ sung quy chế hoạt động; kịp thời ban hành nhiều văn bản lãnh đạo, chỉ đạo, nhất là chương trình, kế hoạch công tác năm, gắn với chỉ đạo triển khai thực hiện nghiêm túc công tác kiểm tra, giám sát việc thực hiện QCDCCS và các nội dung liên quan như: công tác thi đua, khen thưởng thực hiện QCDCCS và phối hợp liên ngành làm công tác dân vận... theo kế hoạch đề ra, góp phần biểu dương, động viên, khuyến khích đội ngũ cán bộ, đảng viên, đoàn viên, hội viên và quần chúng nhân dân tích cực hưởng ứng, tham gia.

Tỉnh uỷ cũng chỉ đạo duy trì việc mở các lớp tập huấn, bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở. Năm 2022, trên cơ sở Kế hoạch số 65-KH/TU ngày 18/3/2022 của Ban Thường vụ Tỉnh uỷ về đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức, viên chức năm 2022, Ban Chỉ đạo tỉnh đã phối hợp với Trường Chính trị tỉnh mở 1 lớp bồi dưỡng kiến thức về việc thực hiện QCDCCS cho cán bộ phụ trách Quy chế dân chủ tại các sở, ngành trong tỉnh. Ban Chỉ đạo cấp huyện chỉ đạo, phối hợp với các cơ quan có liên quan mở 1 lớp bồi dưỡng cho 113 đồng chí, góp phần nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, kỹ năng

cho đội ngũ làm công tác dân vận và thực hiện Quy chế dân chủ ở cơ sở, đáp ứng tốt yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới⁽³⁾.

Bốn là, Tỉnh uỷ cũng thường xuyên lãnh đạo các cơ quan, đơn vị rà soát, sửa đổi, bổ sung, hoàn chỉnh các quy chế, quy định, xây dựng quy chế làm việc, quy chế chỉ tiêu nội bộ, quy chế thi đua khen thưởng đối với cán bộ, công chức sao cho phù hợp với tình hình thực tiễn và nội dung Nghị định số 04/2015/NĐ-CP. Việc thực hiện QCDCCS gắn với thực hiện Quy chế công tác dân vận trong hệ thống chính trị theo Quyết định số 290-QĐ/TW của Bộ Chính trị và Quyết định số 4050-QĐ/TU của Ban Thường vụ Tỉnh uỷ Tây Ninh trong thời gian qua có nhiều chuyển biến tích cực. Nhất là, người đứng đầu trong các cơ quan, đơn vị đã thể hiện vai trò lãnh đạo, chỉ đạo công tác dân vận; cán bộ, công chức đã xây dựng được phong cách gần dân, có tinh thần trách nhiệm với dân trong thực thi công vụ, tôn trọng và lắng nghe ý kiến phản ánh của nhân dân; kịp thời xử lý những cán bộ, công chức có hành vi sách nhiễu, cửa quyền, gây phiền hà cho nhân dân. Công tác cải cách thủ tục hành chính ngày càng được đơn giản hoá, công khai, minh bạch theo hướng gần dân. Chính quyền và các ngành có liên quan xây dựng lịch tiếp công dân theo định kỳ; tăng cường công tác đối thoại trực tiếp với công dân, chủ doanh nghiệp và người lao động; giải quyết các đơn thư khiếu nại, tố cáo và những bức xúc trong dân, những vấn đề liên quan đến người lao động và chủ doanh nghiệp theo đúng quy định.

Năm là, Tỉnh uỷ luôn chú trọng lãnh đạo Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể chính trị - xã hội phối hợp với chính quyền thực hiện hiệu quả cơ chế giám sát và phản biện xã hội. Giai đoạn 2016 - 2021, Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể chính trị - xã hội cấp tỉnh và huyện đã tổ chức 2.000 cuộc giám sát, trong đó Trong đó cấp tỉnh là 93 cuộc, và cấp huyện là 1.907 cuộc; 148 hội nghị phản biện xã hội⁽⁴⁾. Năm 2022, có 9/9 huyện, thị xã, thành phố đã tiến hành 25 cuộc giám sát tại 27 cơ quan, đơn vị, cơ sở với nội dung chủ yếu là giám sát việc thực hiện Nghị định 04/2015/NĐ-CP về thực hiện dân chủ trong hoạt động của cơ quan hành chính nhà nước và đơn vị sự nghiệp công lập; Pháp lệnh số 34/2007/PL-UBTVQH11 ngày 20/4/2007 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội thực hiện dân chủ ở xã, phường, thị trấn; Nghị định số 145/2020/NĐ-CP ngày

14/12/2020 của Chính phủ...; qua đó, kịp thời phát hiện, chỉ đạo chấn chỉnh, khắc phục những thiếu sót, đề ra biện pháp thực hiện tốt trong thời gian tới.

Dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của Ban Thường vụ Tỉnh uỷ Tây Ninh, uỷ ban nhân dân các xã, phường, thị trấn đã tích cực phối hợp cùng Mặt trận Tổ quốc cùng cấp củng cố, kiện toàn Ban Thanh tra nhân dân và Ban Giám sát đầu tư của cộng đồng. Năm 2022, các ban thanh tra nhân dân đã giám sát 201 cuộc, kiến nghị 65 vấn đề, được các cơ quan tiếp thu, khắc phục; các ban giám sát đầu tư cộng đồng đã giám sát 291 cuộc, kiến nghị 76 nội dung được đơn vị tiếp thu, khắc phục⁽⁵⁾.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, việc lãnh đạo thực hiện QCDCCS của Tỉnh uỷ Tây Ninh vẫn còn một số hạn chế nhất định. Một số người đứng đầu cấp uỷ, chính quyền địa phương, đơn vị chưa thật sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện QCDCCS tại cơ quan, đơn vị, địa phương mình; chưa thật sự gương mẫu và phát huy tốt vai trò trong thực hiện QCDCCS. Còn một số cán bộ, công chức chưa thật sự gần dân, chưa thật sự lắng nghe tâm tư nguyện vọng của người dân. Công tác tuyên truyền các nội dung về thực hiện QCDCCS vẫn còn một số hạn chế, chưa phát huy hết hiệu quả, chưa đồng đều ở các khu vực và loại hình.

Việc thực hiện QCDCCS có lúc, có nơi còn mang tính hình thức, ý kiến của nhân dân chưa được lắng nghe và giải quyết dứt điểm, tình trạng vi phạm quyền làm chủ của nhân dân có nơi vẫn xảy ra. Việc triển khai, quán triệt các văn bản quy định về thực hiện QCDCCS có lúc, có nơi còn chưa thường xuyên; chưa thực hiện tốt trách nhiệm công khai theo Quyết định số 99-QĐ/TW ngày 3/10/2017 của Ban Bí thư ban hành Hướng dẫn khung để các cấp uỷ, tổ chức đảng trực thuộc Trung ương tiếp tục phát huy vai trò của nhân dân trong đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái [tự diễn biến], [tự chuyển hoá] trong nội bộ. Việc tổ chức cho nhân dân tham gia giám sát cán bộ, đóng góp ý kiến xây dựng Đảng và chính quyền thực hiện chưa đều khắp, có nơi chưa bảo đảm chất lượng, hiệu quả.

Việc triển khai thực hiện QCDCCS tại nơi làm việc trong các doanh nghiệp tư nhân, doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài, hợp tác xã, các đối tượng điều chỉnh theo Nghị định số 60/2013/NĐ-CP và Nghị định số 149/2018/NĐ-CP còn hạn chế. Tại một

số doanh nghiệp, việc tổ chức hội nghị người lao động và kiểm tra việc thực hiện Bộ luật Lao động còn chậm so với thời gian quy định, kết quả chưa sâu; còn lúng túng trong việc tổ chức đối thoại định kỳ với người lao động, vẫn đề xảy ra tình trạng tranh chấp về lao động (chế độ, chính sách) giữa người sử dụng lao động và người lao động; chưa xây dựng quy chế thực hiện dân chủ trong doanh nghiệp, chưa tạo điều kiện thuận lợi cho người lao động tham gia ý kiến, quyết định một số nội dung theo quy định và thực hiện quyền kiểm tra, giám sát.

Ban Chỉ đạo các cấp hoạt động kiểm nhiệm, thời gian dành cho công tác chỉ đạo triển khai thực hiện QCDCCS chưa nhiều; thời gian dự kiến họp định kỳ thường trùng với lịch công tác của lãnh đạo các cơ quan, đơn vị nên có lúc việc tổ chức họp chưa đảm bảo thời gian. Hoạt động của Ban Chỉ đạo ở một số nơi chưa thường xuyên, còn thụ động, thiếu sáng tạo. Một số Ban Chỉ đạo cấp xã hoạt động chưa hiệu quả, chưa chủ động, kịp thời, tham mưu cấp uỷ kiểm tra, giám sát, nắm bắt và chỉ đạo giải quyết các vấn đề phát sinh liên quan đến QCDCCS.

Công tác phối hợp giữa cấp uỷ, chính quyền với Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể chính trị - xã hội trong lãnh đạo, chỉ đạo việc tuyên truyền, xây dựng và thực hiện QCDCCS có lúc, có nơi chưa chặt chẽ, thiếu đồng bộ, còn mang tính hình thức⁽⁶⁾. Một số cán bộ phụ trách công tác kiểm tra, giám sát trong Ban Thanh tra Nhân dân còn kiêm nhiệm, chưa được qua đào tạo, bồi dưỡng nên hiệu quả kiểm tra, giám sát chưa cao. Ban Thanh tra Nhân dân và Ban Giám sát đầu tư cộng đồng ở một số địa phương hoạt động chưa đồng bộ, hiệu quả. Công tác kiểm tra, giám sát việc thực hiện dân chủ ở một số cơ quan, đơn vị chưa thường xuyên. Việc sơ kết, tổng kết việc thực hiện QCDCCS trong loại hình doanh nghiệp tư nhân, doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài có nơi còn hình thức, chưa đạt yêu cầu.

2. Để tăng cường sự lãnh đạo của Tỉnh uỷ Tây Ninh trong thực hiện QCDCCS trên địa bàn tỉnh, cần chú trọng thực hiện đồng bộ một số giải pháp sau:

Một là, nâng cao nhận thức của các cấp uỷ, tổ chức đảng, trước hết là của Tỉnh uỷ và Ban Thường vụ Tỉnh uỷ Tây Ninh về vai trò và trách nhiệm lãnh đạo thực hiện QCDCCS. Tiếp tục đẩy mạnh công tác tuyên truyền, quán triệt Chỉ thị số 30-CT/TW ngày 18/2/1998 của Bộ Chính trị (khoá VIII) về xây dựng

và thực hiện QCDCCS; Kết luận số 120-KL/TW ngày 7/1/2016 của Bộ Chính trị về tiếp tục đẩy mạnh, nâng cao chất lượng, hiệu quả việc xây dựng và thực hiện QCDCCS; Công văn số 403-CV/TU ngày 11/1/2022 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về việc tăng cường thực hiện QCDCCS, nhằm tiếp tục đẩy mạnh, nâng cao chất lượng hiệu quả việc thực hiện QCDCCS và quyền làm chủ của nhân dân...

Hai là, quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo việc xây dựng và thực hiện quy chế dân chủ gắn với công khai, minh bạch các thủ tục hành chính, các chương trình kế hoạch công tác, các quyền lợi theo quy định của pháp luật; nâng cao chất lượng dân chủ đại diện, mở rộng dân chủ trực tiếp. Đề cao tinh thần phục vụ nhân dân, tôn trọng quyền làm chủ của nhân dân, tăng cường đối thoại tháo gỡ khó khăn từ cơ sở, củng cố niềm tin của nhân dân đối với Đảng và Nhà nước. Thực hiện nghiêm Luật Tiếp công dân; quan tâm giải quyết tốt các đơn thư khiếu nại, tố cáo của công dân, tăng cường tiếp xúc, đối thoại trực tiếp giữa người đứng đầu cấp ủy, chính quyền với người dân, doanh nghiệp.

Đặc biệt, cần tăng cường phát huy vai trò của người đứng đầu trong lãnh đạo, chỉ đạo xây dựng và thực hiện QCDCCS trong phạm vi được phân công, phụ trách; xác định đây là một trong những nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên, lâu dài.

Ba là, tăng cường phối hợp hoạt động giữa Đảng, chính quyền và các tổ chức chính trị xã hội trong lãnh đạo, chỉ đạo quán triệt, tổ chức thực hiện, hướng dẫn, kiểm tra, đôn đốc và đánh giá kết quả việc thực hiện QCDCCS. Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị, xã hội cần tăng cường phối hợp chặt chẽ với các sở, ban, ngành trong công tác tuyên truyền, thực hiện QCDCCS; thực hiện tốt công tác giám sát, phản biện xã hội, nhất là những vấn đề liên quan trực tiếp đến quyền, lợi ích chính đáng của người dân; tạo điều kiện để hội viên, đoàn viên và nhân dân phát huy quyền làm chủ, nâng cao năng lực làm chủ, tham gia xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh. Phát huy dân chủ ở cơ sở gắn với đẩy mạnh các phong trào thi đua yêu nước, các cuộc vận động ở cơ sở; quan tâm chỉ đạo, hướng dẫn, kiểm tra, xem xét, đánh giá kết quả thực hiện; khen thưởng và động viên kịp thời, tạo phong trào sâu rộng, có hiệu quả ở từng loại hình cơ sở.

Bốn là, phát huy vai trò và trách nhiệm của Ban

Chỉ đạo thực hiện quy chế dân chủ ở các cơ quan, đơn vị; nâng cao chất lượng tham mưu cho cấp ủy, phối hợp chặt chẽ với chính quyền, các đoàn thể trong xây dựng và thực hiện QCDCCS. Chú trọng kiện toàn, đổi mới nội dung và phương thức hoạt động, nâng cao chất lượng hoạt động của Ban Chỉ đạo thực hiện QCDCCS. Phát huy trách nhiệm của từng thành viên các Ban chỉ đạo phù hợp với nhiệm vụ chính trị được phân công; đẩy mạnh xây dựng và thực hiện quy chế dân chủ ở các loại hình cơ sở, nhất là doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước, doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài. Quan tâm xây dựng mô hình mới, cách làm hay; kịp thời biểu dương, khen thưởng và nhân rộng các điển hình tiêu biểu.

Năm là, thường xuyên lãnh đạo, chỉ đạo các cấp ủy đảng, chính quyền, cơ quan, đơn vị đẩy mạnh công tác kiểm tra, giám sát, sơ kết, tổng kết việc thực hiện QCDCCS. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát việc thực hiện các quan điểm, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, các nghị quyết, chỉ thị, kết luận của Tỉnh ủy về QCDCCS. Kiên trì chỉ đạo tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc từ cơ sở, đề cao trách nhiệm lãnh đạo trực tiếp của đảng ủy, chính quyền, của cán bộ, đảng viên, công chức ở cơ sở. Gắn xây dựng và thực hiện QCDCCS với xây dựng tổ chức cơ sở đảng trong sạch, vững mạnh, nâng cao năng lực và sức chiến đấu của tổ chức cơ sở đảng. Nâng cao chất lượng thanh tra, giám sát của Ban Thanh tra nhân dân và Ban Giám sát đầu tư cộng đồng, đặc biệt đối với các vụ việc do nhân dân phát hiện, phản ánh, đề nghị thanh tra, giám sát. Thường xuyên kiểm tra, giám sát việc thực hiện của các cơ quan, đơn vị; giám sát trách nhiệm, ý thức chấp hành và gương mẫu thực hiện của cán bộ, đảng viên, công chức; sơ kết, tổng kết và nhận diện kịp thời các điển hình thực hiện tốt QCDCCS./

(1), (2), (4), (6) Tỉnh ủy Tây Ninh (2022), *Báo cáo số 199-BC/TU chuyên đề* □*Vấn đề quyền làm chủ của Nhân dân, Nhân dân làm chủ*□*trong cơ chế* □*Đảng lãnh đạo, Nhà nước quản lý, Nhân dân làm chủ*□*và phương châm* □*Dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng*□*- Thực tiễn và những vấn đề đặt ra*□, Tây Ninh, ngày 25/3/2022, tr.2, 3, 23 - 24, 7.

(3), (5) Tỉnh ủy Tây Ninh (2022), *Báo cáo số 352-BC/TU về kết quả thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở năm 2022*, ngày 30/12/2022, tr.5, 5.